

PRAKSISOVERSIGT · STRAFFERETSPLEJE

Praksisoversigt over teledata, cellemastregistreringer og positionspejling

Indhentning og brug af teleoplysninger, positionsdata og logrede data i straffesager

Version 2 Opdateret 24. jun. 2026 13 afgørelser · 2011-2024

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Denne praksisoversigt behandler retsgrundlaget for og praksis vedrørende politiets indhentning og brug af teledata – herunder cellemastregistreringer (CDR), historisk positionsdata, realtidspejling af mobiltelefoner, mastesug ("tower dumps") og IMSI-catchere – i dansk strafferet. Retsgrundlaget hviler primært på retsplejelovens §§ 780-781 (teleoplysning og udvidet teleoplysning), § 781 a (skærpede betingelser for trafik- og lokaliseringsdata indført ved 2022-logningsrevisionen), § 791 a (teleobservation) og § 804/804 a (edition). EU-Domstolens omfattende logningspraksis – navnlig La Quadrature du Net (C-511/18) og Prokuratuur (C-746/18) – har grundlæggende ændret rammerne for dansk logning og adgang til teledata, hvilket førte til logningsrevisionen ved lov nr. 291 af 8. marts 2022 med tre differentierede logningsregimer. Højesteret har i principafgørelsen SS-59/2022-HJR af 4. oktober 2023 fastslået, at teledata logget i mulig strid med EU-retten fortsat kan anvendes som bevis, når forsvarets kontradiktionsret er iagttaget og beviset ikke er det eneste afgørende.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Teleoplysninger (§ 780, stk. 1, nr. 3) og udvidet teleoplysning/mastesug (§ 780, stk. 1, nr. 4) kræver retskendelse og kan kun indhentes under efterforskning af forbrydelser med strafferamme på mindst 6 års fængsel eller ved konkret fare for menneskeliv (§ 781, stk. 1).
- 02** Teleobservation – realtidspejling af mobiltelefoner (§ 791 a, stk. 5) – kan alene ske under aktiv efterforskning og ikke efter tiltalerejsning, jf. Højesterets kendelse i sag 2/2021.
- 03** Logningsrevision 2022 (lov nr. 291 af 8. marts 2022) indførte tre regimer: (1) målrettet personbestemt logning, (2) målrettet geografisk logning og (3) generel/udifferentieret logning, som kun kan aktiveres ved reel og aktuel trussel mod den nationale sikkerhed.
- 04** EU-Domstolen har fastslået, at generel og udifferentieret logning af trafik- og lokaliseringsdata som udgangspunkt er i strid med direktiv 2002/58/EF og Chartrets art. 7, 8 og 11 (La Quadrature du Net, C-511/18).
- 05** Teledata logget i mulig strid med EU-retten kan ifølge Højesteret stadig anvendes som bevis i straffesager, hvis der ikke foreligger retssikkerhedsmæssige betænkeligheder – navnlig hvor forsvarets kontradiktionsret er iagttaget, og teledata ikke udgør det eneste afgørende bevis (SS-59/2022-HJR).

- 06** Forudgående kontrol fra en domstol eller uafhængig myndighed er et EU-retligt krav for myndigheders adgang til trafik- og lokaliseringsdata, jf. Prokuratuur-dommen (C-746/18).
- 07** Alvorlig kriminalitet er tærskelkravet for adgang til samlede trafik- og lokaliseringsdata – den nationale strafferamme-tærskel kan variere, men domstolen skal kunne nægte adgang ved lovovertrædelser, der åbenbart ikke er alvorlige (C-178/22).
- 08** Fejlkilder i teledata – herunder konvertering fra rådata, celleoverlap og mastekonfiguration – nødvendiggør kvalitetskontrolrapporter fra Rigspolitiet ('varedeklaration'), som Rigsadvokatmeddelelsen stiller krav om.
- 09** Adgang til historiske teleoplysninger hos teleudbydere sker ved edition efter § 804/804 a, med skærpede betingelser for trafik- og lokaliseringsdata indført ved § 804 a i 2022.
- 10** Krypterede kommunikationstjenesters data (SKY ECC, EncroChat) indhentet via international retshjælp kan som udgangspunkt anvendes som bevis, jf. Højesterets kendelser af 4. oktober 2023.

§ 1 Typer af teledata-indgreb i retsplejeloven

Retsplejeloven hjemler flere forskellige typer indgreb rettet mod teledata. De centrale kategorier er:

- **Teleoplysning (§ 780, stk. 1, nr. 3):** Oplysning om, hvilke telefoner eller kommunikationsapparater der inden for et bestemt tidsrum har været sat i forbindelse med en bestemt telefon. Dette er det klassiske indgreb, hvor politiet indhenter oplysninger om, hvem en mistænkt person har kommunikeret med.
- **Udvidet teleoplysning / mastesug (§ 780, stk. 1, nr. 4):** Oplysning om, hvilke telefoner der inden for et nærmere angivet område har været sat i forbindelse med andre telefoner – også kaldet "tower dump". Dette indgreb rammer bredt, idet det indfanger alle telefoner, der har været aktive inden for en bestemt cellemastesektor i en given periode. Bestemmelsen blev indsat ved **lov nr. 465 af 7. juni 2001** som led i Brydensholt-udvalgets anbefalinger, og forarbejderne begrundede behovet med, at det ved efterforskning af forbrydelser, der har medført fare for menneskers liv, kan være nødvendigt at afdække alle kommunikationsapparater i nærheden af gerningsstedet.
- **Teleobservation (§ 791 a, stk. 5):** Realtidspejling af en mobiltelefons position eller observation ved hjælp af GPS-udstyr. Teleobservation er inddelt i to typer: lokalisering af en mistænks mobiltelefon ved hjælp af teleudbyderens celledata (stk. 5, nr. 1) og observation ved hjælp af GPS eller andet pejleudstyr (stk. 5, nr. 2). GPS-varianten blev nyaffattet ved **lov nr. 1714 af 27. december 2018**, som udvidede bestemmelsen til også at omfatte udstyr anbragt på genstande (fx køretøjer), og ikke kun på personen selv.
- **Edition af historiske data (§ 804 og § 804 a):** Retten kan ved kendelse pålægge en teleudbyder at udlevere historiske teleoplysninger. Ved logningsrevisionen 2022 blev der indført en ny § 804 a med skærpede betingelser for edition af trafik- og lokaliseringsdata.
- **IMSI-catcher:** Teknisk udstyr (også kaldet "StingRay") der efterligner en cellemast og opfanger IMEI- og IMSI-numre fra mobiltelefoner i et givet område. IMSI-catchere sidestilles typisk med teknisk sporing eller teleoplysning og kræver retskendelse.

Adskillelsen mellem disse indgrebstyper er afgørende, da proportionalitetskravene og kriminalitetstærsklerne varierer. Særligt *mastesug* rammer bredere end personmålrettet teleoplysning og indebærer dermed et større indgreb i uskyldige borgeres privatliv. Realtids-aflytning af selve samtalens *indhold* (§ 780, stk. 1, nr. 1-2) behandles i den beslægtede [praksisoversigt om telefon- og rumaflytning](#), mens ransagning af telefonens indhold (chats, fotos mv.) dækkes under [digital bevisførelse – mobildata](#).

LOV

[Retsplejelovent § 780, stk. 1](#)[Retsplejelovent § 791a, stk. 5](#)[Retsplejelovent § 804, stk. 1](#)[Retsplejelovent § 804a](#)

Betingelser for teledata-indgreb: retskendelse, kriminalitetskrav og § 2 proportionalitet

Indgreb i meddelelshemmeligheden efter [retsplejelovent § 780](#) kræver retskendelse, jf. [§ 783, stk. 1](#). Betingelserne for indgrebets tilladelse følger af [§ 781](#) og – for så vidt angår trafik- og lokaliseringsdata – den ved logningsrevisionen indførte [§ 781 a](#).

De materielle betingelser i [§ 781, stk. 1](#) er kumulative:

1. **Mistankekrav:** Der skal foreligge bestemte grunde til at antage, at der på den pågældende måde gives meddelelser eller foretages forsendelser til eller fra en mistænkt.
2. **Kriminalitetskrav:** Efterforskningen skal angå en lovovertrædelse, der efter loven *kan* straffes med fængsel i 6 år eller derover, eller en af de i [§ 781, stk. 1, nr. 3](#) opregnede overtrædelser (herunder overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13 om forbrydelser mod statens sikkerhed).
3. **Indikationskrav:** Indgrebet skal være af afgørende betydning for efterforskningen.
4. **Proportionalitetskrav:** Indgrebet må ikke stå i misforhold til sagens betydning og den retsfølge, der kan ventes ([§ 782, stk. 1](#)).

For **udvidet teleoplysning / mastesug** (§ 780, stk. 1, nr. 4) gælder efter [§ 781, stk. 5](#) yderligere, at indgrebet kun kan tillades, hvis efterforskningen vedrører en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13 (forbrydelser mod staten) eller en overtrædelse, der har medført eller kan medføre fare for menneskers liv eller velfærd eller for betydelige samfundsværdier. Denne skærpede tærskel afspejler, at mastesug rammer alle telefoner i et område og dermed indebærer et bredt, udifferentieret indgreb.

Ved logningsrevisionen 2022 blev der indført en ny [§ 781 a](#), der opstiller skærpede betingelser for politiets *adgang til* allerede logrede trafik- og lokaliseringsdata. Formålet var at implementere EU-Domstolens krav – navnlig fra Prokuratuur-dommen (C-746/18) – om, at adgang til samlede trafik- og lokaliseringsdata forudsætter, at der efterforskes *alvorlig kriminalitet*, og at der sker forudgående kontrol fra en domstol eller uafhængig myndighed.

[Rigsadvokatmeddelelsen om Anvendelse af teledata i straffesager](#) indeholder detaljeret vejledning om den praktiske håndtering af teledata-indgreb, herunder udformning af kendelsesanmodninger, samarbejdet med Rigspolitiets Telesektion og kravene til kvalitetskontrol.

LOV

[Retsplejelovent § 781, stk. 1](#)[Retsplejelovent § 781a](#)[Retsplejelovent § 782, stk. 1](#)[Retsplejelovent § 783, stk. 1](#)

§ 3 Logningsrevision 2022 – tre regimer for datalagring

Den danske logningsordning blev grundlæggende reformeret ved **lov nr. 291 af 8. marts 2022** (logningsrevisionen), der indførte nye §§ 786 a-786 f i retsplejeloven. Baggrunden var, at den hidtidige generelle og udifferentierede danske logningsbekendtgørelse var i strid med EU-Domstolens praksis, som den navnlig var udviklet i Tele2/Watson-dommen (C-203/15 og C-698/15), La Quadrature du Net-dommen (C-511/18) og Prokuratuur-dommen (C-746/18).

De almindelige bemærkninger til lovforslaget (L 93, 2021-22) udtrykte det klart:

"EU-Domstolen har imidlertid i en række domme, herunder La Quadrature du Net-dommen, fastslået, at en national lovgivning, der med henblik på bekæmpelse af kriminalitet foreskriver en generel og udifferentieret lagring af trafikdata og lokaliseringsdata, er uforenelig med bl.a. artikel 15, stk. 1, i direktiv 2002/58/EF [...] Lovforslaget har på den baggrund til formål at fastsætte et nyt dansk regelsæt for registrering og opbevaring af oplysninger om teletrafik m.v."

Det nye system opererer med tre logningsregimer:

- 1. Måltrettet personbestemt logning (§ 786 a):** Justitsministeren kan pålægge en udbyder at registrere og opbevare trafikdata vedrørende en bestemt person, der er genstand for efterforskning af alvorlig kriminalitet. Indgrebet kræver forudgående retskendelse.
- 2. Måltrettet geografisk logning (§ 786 b):** Justitsministeren kan pålægge logning af trafikdata i et nærmere afgrænset geografisk område, hvor der er forhøjet risiko for alvorlig kriminalitet. Området udpeges på baggrund af objektive, ikke-diskriminerende kriterier.
- 3. Generel og udifferentieret logning (§ 786 c):** Kan alene aktiveres, når der foreligger en reel og aktuel eller forudsigelig alvorlig trussel mod den nationale sikkerhed. Foranstaltningen skal være tidsbegrænset og kan undergives domstolsprøvelse. Justitsministeren udsteder årligt en bekendtgørelse om generel logning, senest **bekendtgørelse nr. 397 af 17. marts 2026** om generel og udifferentieret registrering af trafikdata.

Logningsrevisionen indførte samtidig § 781 a, der regulerer politiets *adgang til* de logrede data med skærpede betingelser for trafik- og lokaliseringsdata, herunder krav om alvorlig kriminalitet og forudgående retskendelse. Endvidere blev § 804 a indsat med særlige regler om edition af trafik- og lokaliseringsdata hos teleudbydere.

Rigsadvokatmeddelelsen om Logning giver vejledning om de nye reglers praktiske håndtering, herunder politiets pligt til at identificere lovgrundlaget for den specifikke logning, som de indhentede data stammer fra.

LOV

Retsplejeloven § 781a

Retsplejeloven § 786a

Retsplejeloven § 786b

Retsplejeloven § 786c

Retsplejeloven § 804a

§ 4 EU-Domstolens logningspraksis og den danske implementering

EU-Domstolens omfattende praksis om logning af teledata har været den afgørende drivkraft bag den danske logningsrevision. De centrale afgørelser er:

Tele2/Watson (C-203/15 og C-698/15, 21. december 2016): EU-Domstolen fastslog, at direktiv 2002/58/EF, sammenholdt med Chartrets art. 7, 8, 11 og 52, stk. 1, er til hinder for en national lovgivning, der foreskriver generel og udifferentieret lagring af trafikdata og lokaliseringsdata med henblik på bekæmpelse af kriminalitet. Dommen slog fast, at kun *målrettet* lagring kan begrundes i kriminalitetsbekæmpelse, og at adgang til logrede data kræver forudgående kontrol af en domstol eller uafhængig myndighed.

La Quadrature du Net (C-511/18, C-512/18 og C-520/18, 6. oktober 2020): EU-Domstolen nuancerede Tele2-dommen og anerkendte en snæver undtagelse: Generel og udifferentieret logning *kan* tillades, hvis en medlemsstat står over for en alvorlig trussel mod den nationale sikkerhed, der er reel og aktuel eller forudsigelig. Foranstaltningen skal være tidsbegrænset og undergives effektiv domstolsprøvelse. EU-Domstolen udtalte i [C-511/18](#):

"Disse data vil tilsammen kunne gøre det muligt at drage meget præcise slutninger vedrørende privatlivet for de personer, hvis data er blevet lagret [...] Særligt gør disse data det muligt at lave en profil af de berørte personer, hvilken oplysning, henset til retten for respekt af privatlivet, er lige så følsom som selve indholdet af kommunikationen."

Dommen tillod desuden *målrettet* lagring på baggrund af objektive kriterier, *generel* lagring af IP-adresser og brugeridentitetsdata, samt "quick freeze"-ordninger.

Prokuratuur (C-746/18, 2. marts 2021): Dommen fastslog, at den estiske anklagemyndighed ikke opfyldte kravet om at udgøre en uafhængig myndighed ved adgang til logrede trafik- og lokaliseringsdata, fordi anklagemyndigheden samtidig leder efterforskningen. Den forudgående kontrol skal foretages af en instans, der ikke har nogen interesse i straffesagens udfald.

Garda Síochána (C-140/20, 5. april 2022): EU-Domstolen præciserede, at adgang til en samling af trafik- og lokaliseringsdata kun kan begrundes med bekæmpelse af *alvorlig* kriminalitet. Denne dom spillede en central rolle i den danske debat om kriminalitetstærsklen.

C-178/22 (30. april 2024): EU-Domstolen tog stilling til, hvornår en lovovertrædelse er tilstrækkelig "alvorlig" til at begrunde adgang til teledata. Domstolen accepterede en national tærskel på mindst 3 års fængselsstraf, men fastslog i [C-178/22](#), at domstolen skal have beføjelse til at nægte adgang:

"[...] på betingelse af, at den nationale ret er beføjet til at nægte den nævnte adgang, hvis der anmodes herom som led i en efterforskning af en lovovertrædelse, som åbenbart ikke er alvorlig i betragtning af de fremherskende samfundsforhold i den pågældende medlemsstat."

VD og SR (C-339/20 og C-397/20, 20. september 2022): EU-Domstolen fastslog i [C-339/20](#), at hverken markedsmisbrugsdirektivet eller MAR-forordningen giver hjemmel til generel logning, og at de nationale domstole ikke kan opretholde en EU-stridig logningslovgivning midlertidigt.

Det danske tre-regimet-system (§§ 786 a-c) er udformet for at imødekomme denne EU-retlige ramme. Den generelle logning (§ 786 c) aktiveres kun ved en reel national sikkerhedstrussel – der operationelt har været anset for til stede siden ordningens ikrafttræden, og som justitsministeren årligt bekræfter ved bekendtgørelse.

LOV	Retsplejeloven § 786a	Retsplejeloven § 786c	
PRAKSIS	EU-Domstolen · Adgang til teledata ved efterforskning af tyveri: Definitionen af alvorlig kriminalitet og nationale straffetærskler		30.04.2024
	EU-Domstolen · Insiderhandel og databeskyttelse: EU-domstolen afviser generel logning af trafikdata til bekæmpelse af markedsmisbrug		20.09.2022

EU-Domstolen · Generel og udifferentieret logning af teledata er som udgangspunkt i strid med EU-retten: Dom i de forenede sager La Quadrature du Net m.fl.

06.10.2020

§ 5 Teleobservation – realtidspejling af mobiltelefoner

Retsplejelovens § 791 a, stk. 5 hjemler teleobservation i to former: (1) lokalisering af en mistænks mobiltelefon ved hjælp af teleudbyderens positionsdata i realtid (stk. 5, nr. 1) og (2) observation ved hjælp af GPS-udstyr eller andet pejleudstyr (stk. 5, nr. 2).

Teleobservation kan tillades, hvis mistankekravet, kriminalitetskravet (fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover) og indikationskravet er opfyldt, jf. **§ 791 a, stk. 3**. Indgrebet kræver retskendelse.

Højesterets kendelse i sag 2/2021 (21. februar 2022): Denne principielle afgørelse fastslog, at teleobservation efter **§ 791 a, stk. 5** *ikke* kan anvendes efter tiltalerejsning med henblik på forkyndelse af en tilsigelse til hovedforhandling. Sagen vedrørte en mistænkt, der ikke kunne lokaliseres til forkyndelse, og anklagemyndigheden anmodede om teleobservation for at finde vedkommende. Højesteret fastslog i **sag 2/2021**:

Indgrebet kan kun foretages som led i efterforskningen af en strafbar handling og kan derfor ikke benyttes med henblik på forkyndelse.

Sagen var forinden behandlet af Østre Landsret i **SS-2749/2020-OLR**, der havde tilladt teleobservation til forkyndelse – en afgørelse Højesteret altså omgjorde.

Byrettens kendelse i SS-1315/2011-ARH: Sagen vedrørte politiets brug af et GPS/SIM-modul installeret i en stjålet bil til at spore køretøjets position. Retten i Aarhus fastslog i **SS-1315/2011-ARH**, at en sådan sporing kræver kendelse efter **§ 791 a**, idet den sidestilles med teleobservation. Politiets indhentning af positionsdata fra SIM-modulet uden forudgående kendelse udgjorde et uhjemlet indgreb.

Der er en klar afgrænsning mellem teleobservation (realtidspejling af *position*) og teleaflytning (aflytning af *kommunikationens indhold*) – sidstnævnte behandles under **§ 780, stk. 1, nr. 1-2** og er dækket i **praksisoversigten om telefon- og rumaflytning**.

LOV **Retsplejeloven § 791a, stk. 3, 5**

PRAKSIS **Højesteret** · Højesteret: Teleobservation kan ikke anvendes til at lokalisere tiltalt med henblik på forkyndelse efter tiltale 21.02.2022
Landsretten · Kendelse om teleobservation for at sikre forkyndelse anses som led i efterforskning 21.10.2020
Byretten · Kendelse om teleobservation og krav om retskendelse 24.02.2011

Bevisførelse med teledata – Højesterets principafgørelser af 4. oktober 2023

Det centrale bevismæssige spørgsmål vedrørende teledata er, om data logget i mulig strid med EU-rettens forbud mod generel og udifferentieret logning kan anvendes som bevis i danske straffesager. Højesteret tog stilling til dette i to principafgørelser afsagt den 4. oktober 2023.

SS-59/2022-HJR – Nationalt indhentede teleoplysninger: Sagen vedrørte en nævnings sag om drab og drabsforsøg begået den 17. november 2020. Politiet havde indhentet udvidede teleoplysninger (mastesug) om gerningsstedet og historiske teleoplysninger om IMEI-forbindelser på baggrund af retskendelser fra Retten i Holbæk. Forsvaret nedlagde påstand om bevisudelukkelse under henvisning til, at logningsgrundlaget var i strid med EU-retten.

Højesteret fastslog i [SS-59/2022-HJR](#):

"Højesteret finder, at der ikke foreligger retssikkerhedsmæssige betænkeligheder, der kan begrunde, at de indhentede teleoplysninger ikke kan anvendes som bevis i straffesagen. Det bemærkes herved, at uanset om indhentede teleoplysninger måtte være tilvejebragt på baggrund af generel og udifferentieret logging i strid med EU-retten, har det ikke betydning for oplysningernes kvalitet, og det har heller ikke i sig selv medført en krænkelse af tiltaltes rettigheder af betydning for straffesagen."

Højesteret lagde vægt på fire forhold:

Forhold	Højesterets vurdering
Bevisernes karakter	Tekniske, objektive data – pålidelighed uberørt af logningsgrundlagets eventuelle ulovlighed
Kontradiktionsret	Forsvarerne havde fuld mulighed for at anfægte og konfrontere teledata under hovedforhandlingen
Bevisværdi	Teledata udgjorde ikke det eneste eller reelt afgørende bevis i sagen
Sagens alvor	Drab og drabsforsøg – tungtvejende samfundsinteresse i effektiv straffeforfølgning

Højesteret henviste i sin begrundelse til EU-Domstolens dom i Prokuratuur-sagen (C-746/18), som fastslog, at spørgsmålet om bevisantagelighed henhører under national ret, dog under overholdelse af kontradiktionsprincippet og retten til en retfærdig rettergang.

SS-56/2022-HJR – SKY ECC-data fra international retshjælp: I en sideløbende kendelse tog Højesteret stilling til, om lokaliseringsdata fra den krypterede kommunikationstjeneste SKY ECC, indhentet fra hollandske myndigheder via international retshjælp, kunne bruges som bevis. Højesteret fastslog i [Sag 56/2022](#):

"Lokaliseringsdata fra den krypterede kommunikationstjeneste SKY ECC indhentet fra de hollandske myndigheder kan herefter som udgangspunkt anvendes i straffesagen, jf. Højesterets kendelse af 11. januar 2023 (UfR 2023.1368)."

Retten lagde vægt på, at National Enhed for Særlig Kriminalitets rapport om behandlingen af det hollandske materiale forelå, og at forsvarerne havde haft mulighed for at anfægte dataene.

Disse afgørelser etablerer det danske princip om, at teledata ikke udelukkes som bevis alene fordi logningsgrundlaget *muligvis* var EU-stridigt. Det afgørende er den konkrete retssikkerhedsmæssige helhedsvurdering, herunder kontradiktionsret, bevisernes pålidelighed og sagens alvor. Princippet har direkte forankring i [EMRK artikel 6](#) om retfærdig rettergang.

LOV

[Retsplejeloven § 780, stk. 1](#)
[Retsplejeloven § 781, stk. 1](#)

PRAKSIS

Højesteret · Teleoplysninger indhentet fra danske teledudbydere kan anvendes som bevis i straffesag

04.10.2023

§ 7 Fejlkilder og kvalitetskontrol i teledata

Teledata er ikke fejlfri. I 2019 blev det afsløret, at Rigspolitiets konvertering af teledata fra udbydernes råformater til politiets analysesystemer indeholdt systematiske fejl – den såkaldte "teledataskandal". Fejlene bestod navnlig i, at positionsdata fra cellemastregistreringer blev konverteret forkert, så telefoner fejlagtigt fremstod som placeret i et andet geografisk område end det faktiske. Deloitte blev sat til at undersøge problemet, og undersøgelsen afslørede flere fejlkilder.

Konsekvensen var, at en række straffesager måtte genoptages eller granskes, og at Rigsadvokaten indførte skærpede krav til kvalitetskontrol. [Rigsadvokatmeddelelsen om Anvendelse af teledata i straffesager](#) stiller nu detaljerede krav til håndteringen af teledata som bevismiddel, herunder:

- **Kvalitetskontrolrapport ("varedeklaration"):** Rigspolitiets Telesektion skal udarbejde en rapport, der beskriver de indhentede datas karakter, eventuelle fejlkilder, konverteringsprocessen og de begrænsninger, der knytter sig til dataene. Denne rapport skal forelægges forsvareren i god tid før hovedforhandlingen.
- **Rådata vs. konverteret data:** Rapporten skal redegøre for forskellen mellem rådata (som modtaget fra teleudbyderen) og den konverterede udgave (som præsenteret af politiet). Forsvareren har ret til at anmode om indsigt i rådata.
- **Fejlkilder i celledata:** Cellemastregistreringer angiver kun, hvilken cellemast telefonen var tilsluttet – ikke en præcis geografisk position. Cellens dækningsområde kan variere markant afhængigt af mastens højde, terræn, bygninger og belastning. I tætbebyggede områder kan cellerne være meget små, mens de i landområder kan dække flere kvadratkilometer. Derudover kan en telefon skifte mellem master ("handover") af tekniske årsager, uden at brugeren fysisk har bevæget sig.
- **Krav til præsentation i retten:** Teledata bør præsenteres med tydelig angivelse af usikkerheder og begrænsninger. Anklagemyndigheden bør ikke fremsætte positionsdata som mere præcise end de faktisk er.

Kvalitetsproblemerne understreger vigtigheden af forsvarets kontradiktionsret – som Højesteret også fremhævede i SS-59/2022-HJR – samt behovet for sagkyndig bistand til at vurdere teledatas bevismæssige vægt. Teledata bør derfor aldrig stå alene som det eneste afgørende bevis i en straffesag.

§ 8 Sammenfatning og retspolitiske perspektiver

Teledata – cellemastregistreringer, positionsdata og realtidspejling – er et centralt efterforskningsmiddel i moderne dansk strafferet. Retsstillingen er præget af et dynamisk samspil mellem den nationale straffeprocessuelle regulering i retsplejeloven og EU-Domstolens stadig mere detaljerede krav til logningens og adgangens proportionalitet.

De væsentligste retspolitiske udviklingslinjer kan sammenfattes således:

- **Fra generel til differentieret logning:** Logningsrevisionen 2022 markerede et paradigmeskift fra én samlet logningsbekendtgørelse til tre differentierede regimer (§§ 786 a-c). I praksis har den generelle logning dog

været aktiveret kontinuerligt siden ordningens ikrafttræden, fordi justitsministeren har vurderet, at der foreligger en reel national sikkerhedstrussel.

- **Bevisførelse trods logningsusikkerhed:** Højesterets afgørelser af 4. oktober 2023 etablerer, at den straffeprocessuelle bevisbedømmelse efter dansk ret ikke automatisk udelukker teledata, selv hvis logningsgrundlaget muligvis var EU-stridigt. Det afgørende er forsvarets kontradiktionsret, bevisernes tekniske pålidelighed og sagens alvor. Denne tilgang er i overensstemmelse med EU-Domstolens princip om national procesautonomi, jf. Prokuratuur-dommen (C-746/18).
- **Kvalitetskontrol som retssikkerhedsgaranti:** Teledataskandalen 2019 viste, at fejl i konvertering og tolkning af teledata kan have alvorlige konsekvenser. Rigspolitiets kvalitetskontrolrapporter ("varedeklarationer") og Rigsadvokatmeddelelsens krav om transparens er nu de centrale processuelle garantier.
- **EU-retlig dynamik:** EU-Domstolens praksis er fortsat under udvikling. Dommen i C-178/22 (2024) om kriminalitetstærsklen og SpaceNet/Telekom Deutschland-sagerne (C-793/19 og C-794/19) om den tyske logningslovgivning illustrerer, at nye præjudicielle spørgsmål løbende kan påvirke den danske ordning.
- **EMRK-perspektiv:** Det retlige landskab suppleres af EMRK art. 8 om retten til privatliv, jf. [praksisoversigten om EMRK artikel 8](#), samt art. 6 om retfærdig rettergang, jf. [praksisoversigten om EMRK artikel 6](#). EMD har i Big Brother Watch mod UK (2021) og Centrum för Rättvisa mod Sverige (2021) taget stilling til massovervågning af kommunikation og stillet krav om end-to-end-garantier, herunder uafhængig kontrol og underretning af berørte.

Teledata er og vil fortsat være et uundværligt redskab i straffesagers opklaring. Den retlige udfordring ligger i at balancere efterforskningens effektivitet med de grundlæggende retssikkerhedsgarantier, som EU-retten og EMRK kræver – en balance der fortsat er under retlig afklaring.

LOV	Retsplejeloven § 786a	Retsplejeloven § 786c	
PRAKSIS	EU-Domstolen · Adgang til teledata ved efterforskning af tyveri: Definitionen af alvorlig kriminalitet og nationale straffetærskler		30.04.2024
	EU-Domstolen · Generel og udifferentieret logning af teledata er som udgangspunkt i strid med EU-retten: Dom i de forenede sager La Quadrature du Net m.fl.		06.10.2020

REFERENCE	Lovgrundlag		6 paragraffer
	Retsplejeloven § 780	stk. 1	Retsplejeloven § 781
	Retsplejeloven § 781a		Retsplejeloven § 786a
	Retsplejeloven § 791a	stk. 5	Retsplejeloven § 804
			stk. 1

MATERIALE	Citerede afgørelser		10 afgørelser
HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS			3
04.10.2023	Teleoplysninger indhentet fra danske teleudbydere kan anvendes som bevis i straffesag		3817-4611

04.10.2023	Højesterets tilladelse af SKY ECC-lokaliseringsdata som bevis i sag om drab og livstidsstraf	3818-4612
21.02.2022	Højesteret: Teleobservation kan ikke anvendes til at lokalisere tiltalt med henblik på forkynelse efter tiltale	2/2021
EU-DOMSTOLEN · EUROPÆISK DOMSTOL		3
30.04.2024	Adgang til teledata ved efterforskning af tyveri: Definitionen af alvorlig kriminalitet og nationale straffetærskler	C-178/22
20.09.2022	Insiderhandel og databeskyttelse: EU-domstolen afviser generel logning af trafikdata til bekæmpelse af markedsmisbrug	C-339/20
06.10.2020	Generel og udifferentieret logning af teledata er som udgangspunkt i strid med EU-retten: Dom i de forenede sager La Quadrature du Net m.fl.	C-511/18
LANDSRETTEEN · ANKEINSTANS		1
21.10.2020	Kendelse om teleobservation for at sikre forkyndelse anses som led i efterforskning	2514-2995
BYRETTEEN · FØRSTE INSTANS		1
24.02.2011	Kendelse om teleobservation og krav om retskendelse	2079-2481
PARKERINGSKLAGE NÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS		2
03.12.2024	Kontrolafgift fastholdt trods problemer med betalingsautomat grundet fejlindstillet p-skive	park-4612
19.09.2023	Manglende registrering i ParkCare trods betaling af parkeringslicens	park-3031